

Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korralduse nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra. Eriolukorra lahendamiseks kehtestasid Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht eriolukorra meetmed, mille eesmärk oli tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 epideemilist levikut. Vabariigi Valitsuse kehtestatud eriolukord lõppes 16. mail 2020. a.

Eriolukorra lõppedes kehtestas Vabariigi Valitsus liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud, mille eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut.

2. Selgitused korralduse kohta

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 19. augusti 2020. a korraldust nr 282 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ (edaspidi *korraldus nr 282*). Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 6 alusel, arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkti 3 ning lõiget 8.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 34 kohaselt on igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks.

Korraldusega nähakse ette nakkushaiguse leviku tõkestamiseks kehtestatud liikumisvabaduse piirangu erandid sportlastele ja nende meeskonna liikmetele, kes osalevad rahvusvahelise tasemega tiitlivõistlusel või on otseselt seotud eelnimetatud spordivõistluse läbiviimisega, kui vastavad isikud on kolmandate riikide kodanikud või nimetatud riikides seaduslikult viibivad isikud.

Teised kehtestatud liikumisvabaduse piirangud on endiselt vajalikud, kuna koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus on nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikokkupuutel nakkusohtliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See ei välista, et viirust on võimalik saada asümptomaatilise nakatunuga lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib tõhusamalt siseruumides ning sellest on mõjutatud eelkõige riskirühmad (sh vanemaealised). Piirangute jätkamine on põhjendatud ka sellega, et Eestis on viiruse levik uuesti hoogustunud. Seisuga 28. september 2020. a analüüsiti Eestis 2873 haigust COVID-19 põhjustava SARS-CoV-2 viiruse esmast testi, millest 67 tulemus osutus positiivseks. Selle kohaselt on viimase 14 päeva haigestumuse määr 100 000 inimese kohta 42,89.

Korralduse punktiga 1 täiendatakse korralduse punkti 4 alapunkti 9 kolmandat lauset. Senise regulatsiooni kohaselt on sportlastele, nende meeskonna liikmetele ja treeneritele kehtestatud erandid kehtivast 14-päevasest eneseisolatsiooni nõudest ning kahe Eestisse saabumise järgse testi läbimise kohustusest erand, kui vastavad isikud on kolmandate riikide kodanikud või nimetatud riikides seaduslikult viibivad isikud, kes saavad Eestisse seoses spordi või

treeningtegevusega ning kes kuuluvad Eesti sportmängude meistriliiga klubide võistkondadesse või Eesti sportlase meeskonda. Korralduse punkti 4 alapunkti 9 järgi on üldise korra alusel töötajal keelatud asuda enne 14-päevase perioodi ja kahe testi läbimist tööle ning tööandjal on keelatud enne nimetatud nõuete täitmist töötajale töötamist võimaldada.

Käesoleva muudatusega tehakse sportlastele, nende meeskonna liikmete ja spordivõistluse korraldamisega otseselt seotud isikutele kehtivast eneseisolatsiooninõudest erand, kui vastavad isikud on kolmandate riikide kodanikud, elanikud või nimetatud riikides seaduslikult viibivad isikud, kes saavad Eestisse rahvusvaheliste tiitlivõistluste tõttu. Tegemist on professionaalsete või poolprofessionaalsete sportlastega, kelle puhul loetakse võistlustel osalemist töökohustuste täitmiseks. Siia sihtrühma kuuluvad ka noorsportlased. Tööandjaks tuleb sportlaste puhul lugeda erialaliitu, klubi, treenerit ning viimaste kinnitust jne, mis tõendab, et isik peab vältimatult ja edasilükkamatult osalema nimetatud või viimastega vahetult seotud tegevustes. Sõltumata töötamise liigist või vormist on tööülesannete täitmise eelduseks, et isik teeb vahetult Eestisse saabumise järel vähemalt ühe COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testi ning et selle testi tulemus on negatiivne. Sellisteks spordivõistlusteks, millele erand kohaldub, on üksnes tiitlivõistlused ehk maailmameistrivõistlused ja nende valikmängud ning -võistlused, Euroopa meistrivõistlused ja nende valikmängud ning -võistlused, maailmakarikavõistluste etapid, Euroopa karikavõistluste etapid ning sportmängu alade meistriliiga klubide kodumängud rahvusvahelistes sarjades. Samuti kohaldub erand Eesti sportlaste kolmandate riikide kodanikest treeneritele ja muule personalile, kes on seotud spordivõistlusega.

Erandi tegemine on proportsionaalne, kuna alaliidud ja rahvusvahelised organisatsioonid rakendavad riskide vähendamiseks erinevaid lisanduvaid haiguse leviku tõkestamise meetmeid, mh on nõutud, et nimetatud spordivõistlustel osalev isik on terve, samuti ei tohi isik olla vähemalt 14 kalendripäeva jooksul enne Eestisse sisenemist olnud lähikontaktis isikuga, kellel on tuvastatud COVID-19 haigust põhjustav koroonaviirus SARS-CoV-2. Samuti on Kultuuriministeerium välja töötanud miinimumnõuded ja meetmed haiguse leviku tõkestamiseks, milleks on:

- 1) spordivõistlustega seotud kolmandatest riikidest saavad sportlased, abipersonal, korraldajad ja teised, kes saavad Eestisse riikidest, mille nakkuskordaja on suurem kui 16, peavad kuni 72 tundi enne lahkumist asukoha või kodukoha riigist tegema PCR meetodil SARS-CoV-2 testi ning omama ingliskeelset kirjalikku tõendit negatiivse tulemuse kohta;
- 2) Eestisse saabudes peavad kolmandate riikide kodanikud, sõltumata lähteriigi nakkuskordajast, tegema 24 tunni jooksul PCR meetodil SARS-CoV-2 testi ning kuni testi tulemuse saabumiseni täitma eneseisolatsiooni nõudeid (võistluse korraldaja abil ja koordineerimisel);
- 3) negatiivse testi vastuse saamisel väljastatakse spordivõistluse akrediteering ja isikud tohivad alustada spordivõistlustega seotud tegevusi;
- 4) Eestis viibimise ajal peavad kõik spordivõistlusega seotud isikud, sealhulgas korraldajad, jälgima iga päev oma tervist ja on kohustatud osalema juhukontrollides (kehatemperatuuri mõõtmine, testimine jms);
- 5) Eestis olles tuleb viibida nn spordivõistlusisolatsioonis, mis tähendab, et tohib tegeleda ainult spordivõistlusega seotud tegevusega, ning vältida tuleb kõiki spordivõistlusväliseid kontakte, sealhulgas kasutada ühissõidukeid, liikuda rahvarohketes kohtades jms.

Ka kolmandate riikide kodanikest sportlased ja toetav personal peab praegu kehtiva korra kohaselt läbima saabudes 14 kalendripäeva eneseisolatsiooni ning 2 testi sõltumata sellest, kas nad on andnud negatiivse proovi Eestisse saabumisel või mitte. Eestis osalevad tiitlivõistlustel

ka mitmed teiste riikide kodanikud, sealhulgas kolmandatest riikidest. Selleks, et tiitlivõistlused saaks plaanide kohaselt toimuda, on vajalik rakendada asjakohaseid meetmeid, et võimaldada spordivõistlustel osalemine. Erandi kehtestamine on proportsionaalne ka seetõttu, et sportlaste tervist jälgitakse, ja samuti neid testitakse võrreldes teiste valdkondade esindajatega keskmisest sagedamini. Enamik rahvusvahelisi spordialaliite on oma võistlussüsteemis kehtestanud COVID-19 leviku piiramiseks eraldiseisvad meetmed, mida tuleb täita lisaks riikide kehtestatud piirangutele.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine selle allakirjutamisel.

Korralduse punktiga 3 nähakse ette, et korraldus tuleb avaldada Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Viiruse leviku tõkestamise meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korralduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha maksimaalne suurus on korralduse § 23 lõike 4 kohaselt 9600 eurot. Sunniraha, mille eesmärk on kohustada korralduses kehtestatud nõudeid, meetmeid ja piiranguid järgima ning ära hoida viiruse levikut, võib määrata korduvalt.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Taimar Peterkop
Riigisekretär

29. september 2020. a